

Alfons Serrahima, l'Orfebre i el Joier de l'Esport

Dr. R. Badius Juli

Poques vegades l'art i l'esport es troben tan units en una persona, com passa amb l'Alfons Serrahima i Bofill. Efectivament, poques vegades trobarem un esperit tan essencialment esportiu en l'artífex i una obra tan directament destinada i pensada per a l'esport.

Alfons Serrahima i Bofill, neix el 1906 al número 6 del carrer de Petritxol; és el tercer fill d'una família benestant i nombrosa, de set germans, sis nois i la Tina. El seu pare, Lluís Serrahima i Camin, fou un prestigiós advocat, que va ésser President del Cercle Artístic de Sant Lluç i Degà del Col·legi d'Advocats. Des de petit, el Toto, així era conegut l'Alfons pels companys i germans, es distingí per l'habilitat de desmuntar i muntar joguines i en arreglar les coses malmeses de casa.

Figura 1. Equip d'Atletisme del Junior 1923. D'esquerra a dreta: Alfons Serrahima, Goicochea, Raventós, Romagosa, Ruiz, Joan Serrahima i Parpal.

Figura 2. Equip de Futbol del Junior. L'Alfons Serrahima està dret en quarta posició des de l'esquerra.

Els germans Serrahima i un grup d'amics del Col·legi dels Jesuïtes, es reunien els diumenges a jugar a futbol al jardí de la casa del carrer de Caponata 5, a Sarrià, on la família s'havia establert poc temps després del naixement de l'Alfons. Maurici Serrahima, el germà gran, descriu aquell singular terreny de joc i les circumstàncies dels partits: "ho havíem de fer amb equips de cinc jugadors perquè no n'hi cabien més. I, encara, al mig –i ni tan sols ben bé al mig– hi havia un antic brollador, que feia de test a una petita palmera. Hi fèiem botar la pilota com qui la passa a un company perquè ens la tornés a passar. Calia saber fer jugades que no les saben fer ni els professionals". En enfosquir, berenaven pa amb xocolata i després dins de la casa, seguien jugant amb tota formalitat. Ben aviat s'cr-

ganitzaren i decidiren fundar un club. Un dels companys, en Jordi L. López de Sagredo, proposà denominar-lo Junior i així nasqué el dia 1 de desembre del 1917, un dels clubs més simpàtics i entusiastes de Catalunya. Foren els fundadors, cinc germans Serrahima, quatre germans Chopitea, cinc cosins Carrogio, dos germans Prats, tres germans Hastings, en Josep Mª de Ferreter i l'esmentat Jordi L. López de Sagredo. Maurici Serrahima, que per motius de salut tenia dificultats en la pràctica activa de l'esport, fou el primer president.

Figura 3. Cinc Serrahima jugadors d'hoquei del Junior. D'esquerra a dreta: Melcior, Lluís, Alfons, Pep i Rafel.

Mica en mica el club cresqué, els equips foren de set jugadors i pel 1919 d'onze, jugant a camps cada cop més reglamentaris. Més endavant, el Junior eixamplà les seves activitats esportives i ping pong, atletisme i hoquei, foren els nous esports, practicats simultàniament per la majoria dels socis. Avui el Junior és un club poliesportiu, amb àmplies instal·lacions a Sant Cugat i centenars de socis.

Hem volgut parlar del Junior, perquè aquest club està intimament lligat als Serrahima i perquè en aquest ambient esportiu va viure i viu encara, l'Alfons Serrahima. Fou jugador de futbol –jugava de davanter, freqüentment d'extrem esquerre, perquè tenia la facultat de xutar amb la cama esquerra– i d'hoquei, al igual que la resta de germans, dels quals en Pep, el sisè, fou un destacat porter de futbol. Practicà també l'atletisme, fent, com ell mateix ens explicà, una mica de tot, velocitat, mig fons, salts, disc i marxa, encara que sense destacar com alguns dels seus germans; el segon, en Joan, fou campió de Catalunya i d'Espanya en 100 i 200 metres llisos, recordman de Catalunya de 200 metres i d'Espanya de 4100 amb la Selecció Catalana, internacional i olímpic el 1928 a Amsterdam; el petit, en Melcior, fou també campió de Catalunya de llançament de pes i disc.

Els Serrahima són un veritable clan, que com conjunt esportiu ostentaren el curiós record familiar de Catalunya de 4100 metres gràcies a l'esforç

Figura 4. Medalla dedicada al pas per Barcelona de la torxa olímpica al 1968.

d'en Joan, en Pep, en Rafel i l'Alfons i que durant molt de temps, un cop l'any, un equip d'hoquei complet i amb nombrosos suplents, format per pares i fills Serrahima, s'enfrontava amb un equip format per la família Romagosa. Actualment els fills i nèts dels fundadors del Junior, del que l'Alfons fou President els anys 1946 i 1947, podrien formar més d'un equip d'hoquei, autèntic esport de la família.

Als 15 ó 16 anys, gairebé per casualitat, entrà a treballar al taller de joieria d'Antoni Urpi de Sarrià on començà al seu aprenentatge com orfebre i joier. Als 23 anys es presentà en una exposició a la Sala Parés del carrer de Petritxol, a finals de l'any 1929, coincidint amb la del pintor i dibuixant Joan Colom. Sorprèn al públic i a la crítica per la novetat de les peces exposades, que es caracteritzaven pel gust delicat i la simplicitat i austeritat de les formes, en franc contrast amb el decorativisme fàcil del gust neobarroc o de l'art Decó. Alfons Serrahima, dissenyador i realitzador, estableix el pont entre la joieria noucentista i la joieria moderna, concebuda con disseny artístic.

Figura 5. Medalla commemorativa de la inauguració del Refugi Sant Jordi.

L'èxit de la Sala Parés l'animà a obrir taller propi al 1929 i després, al 1934, botiga de joieria també al carrer de Petritxol; més tard, el 1959, s'estableix a la Rambla de Catalunya.

Serrahima ha estat sempre fidel a la seva línia estètica, de purisme i modernitat, sense ostentacions, que li ha estat freqüentment reconeguda en otorgar-se-li nombrosos premis: Medalla d'Argent a la VI Trienal de Milà (1936), Medalla d'Or a l'Exposició Nacional d'Arts Decoratives de Madrid (1947), Medalla d'Honor a l'Exposició Internacinal d'Arte-

Figura 6. Copa dedicada a un Torneig d'Hoquei.

sanía de Madrid (1953), Medalla d'Argent del Cercle Filatèlic i Numismàtic de Barcelona (1957) i Medalla d'Argent a la Bienal de las Artes de Punta Este, a l'Uruguai (1967). Eugeni d'Ors el seleccionà per formar part del "Salón de los Once", organitzat per l'Academia Breve de Critica y Arte de Madrid el 1951, repetint la participació al 1954.

Per l'obrador d'en Serrahima, que arribà a donar feina a més de trenta col.laboradors i passaren noms importants de la joieria catalana com, Mercadé, Blanch, Puig Doria, els germans Torres, etc.

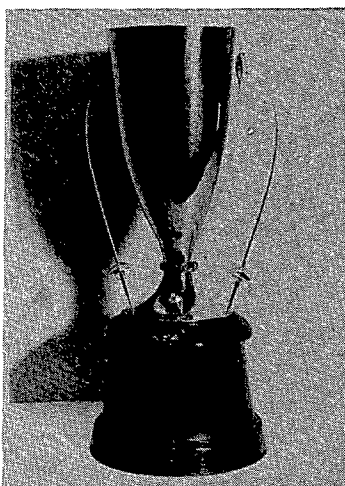

Figura 7. Copa dedicada a un torneig d'Esgrima.

Figura 8. Copa dedicada a una pel.lícula de Montanya.

Alfons Serrahima ha dedicat la seva obra a la *joieria tradicional* –fermallis, braçalets, collarets...– a l'*orfebreria religiosa*, dissenyant d'entre altres obres, la corona de la Verge de la Mercè, custòdies, calzes i d'altres elements litúrgics o col.laborant en la construcció del tron de la Verge de Montserrat i als *trofeus i a la medallística esportius*.

En general, els trofeus esportius es caracteritzen per la seva vulgaritat i és molt freqüent, es recordi únicament el tamany monumental d'una copa o el valor econòmic d'una placa o d'una medalla. Serra-

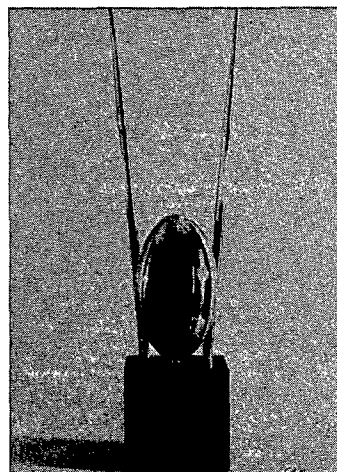

Figura 9. Trofeu de Rugbi.

hima, que estimava i coneixia l'esport, es proposà amb l'ajuda de la seva tècnica i bon gust, units a imaginació i a vegades a una fina ironia i humor, renovar el repertori tòpic. Neix així una amplíssima obra d'orfebreria dedicada pràcticament a tots els esports, hoquei, hoquei sobre patins, caça, tir a l'arc, alpinisme, esgrima, pesca submarina, rugbi, vela, esquí, tir al plat, tenis, basket i molts d'altres es troben representats entre els trofeus d'en Serrahima.

Les obres esportives de l'Alfons Serrahima es

distingeixen per la singularitat, recordant fàcilment l'esport al que van destinats, sense caure en un figurativisme embafador. Inclús les copes dissenyades per ell, tenen sempre quelcom que les fa originals i elegants. Al 1955 arribà a fer una exposició monogràfica de trofeus esportius i de cinema amateur –una altra especialitat personalíssima– al Centre Excursionista de Catalunya. La temàtica esportiva li proporcionà també importants guardons, en aconseguir al 1952 la Medalla d'Or al concurs de Trofeus Esportius de la Bienal Internacional de Barcelona, al 1959 el Primer Premi de Trofeus Esportius al concurs Internacional dels Jocs del Medite-

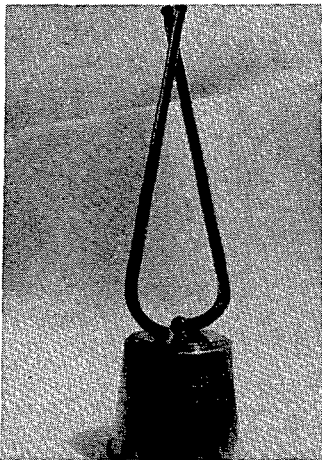

Figura 10. Trofeu d'Hoquei sobre patins.

rani de Barcelona i al 1970 el Primer Premi a la Bienal de Arte y Deporte de Bilbao.

Serrahima ha tingut també una important tasca directiva al país, ja que durant un llarg període fou President del FAD, entitat de la qual és soci d'honor des de 1980, membre del Patronat de l'Escola Masana i de la Junta de Museus de Barcelona.

Per conèixer millor al personatge, que fou mossò d'esquadra durant la Guerra Civil, hem d'assenyalar les seves antigues afeccions fotogràfiques i el seu afany col·leccionista. Serrahima col·lecciona se-

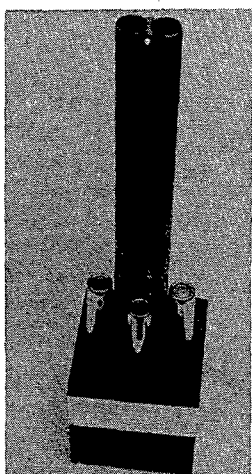

Figura 11. Trofeu de Caça.

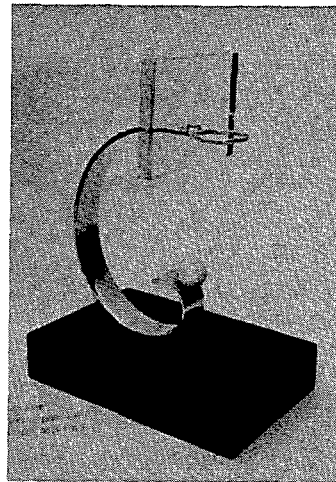

Figura 12. Trofeu de Basket. Medalla d'Or a la Bienal Internacional de Barcelona de 1952.

gells, etiquetes publicitàries, sobrets de sucre... i molt especialment llibres de cuina. Es proverbial entre els familiars i amics la seva habilitat com a pastisser, que va aprendre al casar-se al 1933 i que li ha permès publicar recentment un llibre: "Els pastissos de l'Alfons Serrahima". Entre els molts pastissos, hi trobem la descripció d'una mena de braç de gitano que l'autor anomena "Braç Kubala-Daucik", perquè la recepta li fou proporcionada per aquesta esportiva família.

Avui l'Alfons Serrahima, ple de vitalitat segueix cultivant totes les seves afeccions i encara que un xic "desinflat", es espectador assidu dels partits del

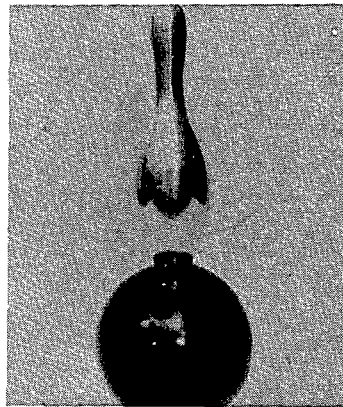

Figura 13. Trofeu de Bowling.

Barça. Taller i botiga l'ocupa actualment un dels seus deixebles, en Josep Mª Puig Dòria, que en presentar-la al públic reconeix que "al costat del gran mestre Serrahima aprengué l'ofici i aprengué a estimar les joies, a comprendre'n el sentit, el llenguatge".

Ara, que ben aviat, Barcelona serà el centre de les més importants festes de l'esport, en la que s'otorgaran centenars de trofeus, fora bo aprofitar l'experiència, el bon gust i la imaginació de qui es *l'Orfebre i el Joier de l'Esport*.